

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 24
ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ
ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2018 ΕΩΣ 2021**

Έργο: «Έκθεση Πληροφοριών για την ανέγερση και λειτουργία φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 40kWp στην κοινότητα Ψημολόφου της επαρχίας Λευκωσίας με αρ. φακ. 5.33.13.188.348»

1. Εισαγωγή

Η Έκθεση Πληροφοριών για το Έργο υποβλήθηκε στην Περιβαλλοντική Αρχή με σχετική επιστολή από την Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας (Αρ. Φακ.: 5.33.13.188.348 και ημερομηνία 22/12/2022), για αξιολόγηση.

Με βάση τις απόψεις των αρχών, την επιτόπια επίσκεψη και τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23, ετοιμάστηκε η Αιτιολογημένη Διαπίστωση της Περιβαλλοντικής Αρχής.

2. Περιγραφή και χωροθέτηση του Έργου

Το υπό μελέτη έργο αφορά στην κατασκευή φωτοβολταϊκού πάρκου στο τεμάχιο 167, Φ/Σχ 30/43Ε2, Τμήμα 5, με συνολική έκταση 11 418 τ.μ., το οποίο υπάγεται στην κοινότητα Ψημολόφου της Επαρχίας Λευκωσίας και αφορά Πολεοδομική ζώνη Γ3. Το προτεινόμενο έργο αναμένεται να καταλαμβάνει μέρος του τεμαχίου (1600 τ.μ.).

Το προτεινόμενο έργο βρίσκεται ανατολικά της κοινότητας Ψημολόφου σε απόσταση περίπου 2 χλμ και σε υψόμετρο 327μ. Η εγκατεστημένη ονομαστική ισχύς του Φ/Β πάρκου θα είναι 40 KWp και αποτελείται από δύο μέρη με ισχύ 20 KWp το καθένα και από 45 φωτοβολταϊκά πλαίσια ισχύος 444 Wp και διαστάσεων 2μ x 1μ.

Οι εργασίες κατασκευής του ΦΒ Πάρκου είναι συγκριτικά μικρές και περιορισμένες. Υπάρχουν σχετικά πάρα πολύ μικρής κλίμακας χωματουργικές εργασίες ισοπέδωσης του χώρου. Θα γίνει εγκατάσταση σταθερών μεταλλικών βάσεων με την μέθοδο της πασσαλόμπτυξης επί των οποίων θα είναι στερεωμένα τα ΦΒ πλαίσια. Θα γίνει κατασκευή δωματίου για τη στέγαση οργάνων / συσκευών / μετρητών και γραφείου και καθώς επίσης και τοποθέτηση περίφραξης. Θα γίνει σύνδεση των ΦΒ πλαισίων με μετατροπείς ή αντιστροφείς (DC/AC inverters), μετρητές και άλλα όργανα / συσκευές και με το δίκτυο χαμηλής τάσεως της ΑΗΚ και εγκατάσταση βοηθητικών

συστημάτων (όπως κάμερες, συναγερμό, τηλεπιτήρηση, αντικεραυνική προστασία κ.α.). Το δίκτυο μεταφοράς χαμηλής τάσης της ΑΗΚ απέχει περίπου 50μ από τον χώρο του προτεινόμενου ΦΒ πάρκου.

Η μορφολογία της ευρύτερης περιοχής χαρακτηρίζεται ως πεδινή/ ημι-ορεινή και το υψόμετρο της άμεσα περιοχής είναι γύρω στα 330 μ από την επιφάνεια της θάλασσας. Το προτεινόμενο ΦΒ πάρκο βρίσκεται σε απόσταση 2 χλμ. ανατολικά της κοινότητας Ψημολόφου, 3 χλμ. βόρεια της κοινότητας Πέρα Ορεινής, 2,5 χλμ. νότιο-ανατολικά της κοινότητας Πάνω Δευτερά, 4 χλμ. νότιο-δυτικά της κοινότητας Τσέρι και 5 χλμ. βόρειο-δυτικά της κοινότητας Μαρκί. Στα ανατολικά και νότια αρχίζουν μικροί λόφοι το ύψος των οποίων αυξάνεται όσο προχωρούμε νοτιότερα. Ανατολικά σε απόσταση περίπου 100 μ υπάρχει μεγάλος χώρος οποίος χρησιμοποιείται για σπάσιμο/επεξεργασία και αποθήκευση χαλικιών (σκύρων) όπου υπάρχουν πολύ μεγάλοι σωροί από χαλίκια και ο οποίος χώρος έχει υποβαθμίσει περιβαλλοντικά την γύρω περιοχή. Η γη γενικά δεν είναι πολύ γόνιμη, τα υπόγεια νερά είναι περιορισμένα, και χρησιμοποιείται κυρίως για την καλλιέργεια σιτηρών / κριθαριού. Σε απόσταση περίπου 30μ. βορειοδυτικά του τεμαχίου ανάπτυξης χωροθετείται εγγεγραμμένο υδατόρεμα.

3. Περιγραφή των περιβαλλοντικών στοιχείων που ενδέχεται να επηρεαστούν σοβαρά από το έργο και επιπτώσεων που το έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον

Στάδιο κατασκευής:

3.1. Σφράγιση εδάφους: Κατά το στάδιο της κατασκευής δεν θα γίνει αφαίρεση επιφανειακού εδάφους. Οι χωματουργικές εργασίες που θα γίνουν είναι πολύ μικρής κλίμακας και αφορούν κάποια σχετική ισοπέδωση του εδάφους.

3.2. Βιοποικιλότητα: Κατά το στάδιο κατασκευής του έργου δεν θα επηρεαστεί η βιοποικιλότητα του τεμαχίου και της γύρω περιοχής. Η σκόνη και ο θόρυβος κατά την διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών δεν θα προκαλέσει σημαντική όχληση στους ανθρώπους και στην πανίδα της περιοχής καθότι είναι πολύ περιορισμένος και πολύ μικρής χρονικής διάρκειας.

3.3. Ατμόσφαιρα: Κατά τη διάρκεια των χωματουργικών και κατασκευαστικών εργασιών η επιβάρυνση της ατμόσφαιρας από σκόνη θα είναι τοπικά για πολύ μικρή χρονική περίοδο και συγκριτικά αμελητέα. Δεν θα υπάρχει η οποιαδήποτε επίπτωση στο κλίμα.

3.4. Θόρυβος: Κατά το στάδιο κατασκευής του έργου η πηγή θορύβου θα είναι η λειτουργία των οχημάτων και των μηχανημάτων για τις χωματουργικές εργασίες και την πασσαλόμπηξη για την τοποθέτηση των βάσεων των ΦΒ Πλαισίων. Αναμένεται ότι ο θόρυβος που θα προκύψει είναι γύρω στα 65- 85 dB στα όρια του εργοταξίου ο οποίος θόρυβος όμως θα είναι διακεκομμένος και για πολύ μικρές χρονικές περιόδους. Η ένταση των δονήσεων αναμένεται να είναι αμελητέα.

3.5. Στερεά Απόβλητα: Κατά το στάδιο της κατασκευής θα δημιουργηθούν μικρές ποσότητες στερεών αποβλήτων, όπως συσκευασίες υλικών (π.χ. χαρτόνια, νάιλον, ξύλινα παλέτα), υπολείμματα μετάλλων και καλωδίων. Επίσης θα δημιουργηθεί πολύ μικρή ποσότητα οικιακών απορριμμάτων (π.χ. τενεκεδάκια, πλαστικές / χάρτινες σακούλες) από το προσωπικό. Τα απόβλητα

αυτά θα διατεθούν κατά τον ενδεδειγμένο τρόπο σε αδειοδοτημένους διαχειριστές αποβλήτων και αδειοδοτημένους χώρους διαχείρισης αποβλήτων.

3.6. Υγρά απόβλητα: Κατά το στάδιο κατασκευής αναμένεται να παράγονται μόνο οικιακά υγρά απόβλητα από το προσωπικό του εργοταξίου. Στο εργοτάξιο θα τοποθετηθεί χημική τουαλέτα, όπου τα υγρά απόβλητα θα παραλαμβάνονται από αδειοδοτημένο διαχειριστή.

3.7. Αέριοι Ρύποι: Κατά το στάδιο κατασκευής του έργου, οι κύριες πηγές εκπομπών αέριων ρύπων αποτελούν τα καυσαέρια των οχημάτων και μηχανημάτων που θα χρησιμοποιηθούν. Οι επιπτώσεις όμως από τις εκπομπές αυτών των αέριων ρύπων είναι πολύ μικρές και πολύ περιορισμένης διάρκειας.

3.8. Κυκλοφορία: Κατά τη φάση της κατασκευής, θα υπάρξει μια αύξηση της κίνησης οχημάτων μεταφοράς κατασκευαστικών υλικών, εξοπλισμού και εργαζομένων, αλλά η κλίμακα του έργου έχει ως αποτέλεσμα να μπορεί να απορροφηθεί από το υπάρχον σύστημα, δεδομένου μάλιστα ότι δεν θα είναι συνεχής και θα ολοκληρωθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα. Η πρόσβαση στο εργοτάξιο κατά τη διάρκεια των εργασιών θα γίνεται από τους υπάρχοντες δρόμους οι οποίοι παρουσιάζουν ικανοποιητικό πλάτος.

3.9. Οσμές: Δεν αναμένεται να προκληθούν οποιεσδήποτε οσμές.

3.10. Πληθυσμός περιοχής: Δεν αναμένεται να υπάρξουν σημαντικές επιπτώσεις στους κατοίκους της περιοχής.

Στάδιο λειτουργίας:

3.11. Σφράγιση εδάφους: Η λειτουργία του προτεινόμενου έργου δεν αναμένεται να έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην ποιότητα του εδάφους.

3.12. Βιοποικιλότητα: Η λειτουργία του ΦΒ πάρκου οποιαδήποτε επιβλαβή ακτινοβολία ή έντονο φωτισμό που να επηρεάζει την πανίδα και χλωρίδα της άμεσης και ευρύτερης περιοχής έρευνας. Δεν αναμένονται αρνητικές επιπτώσεις στην βιοποικιλότητα της περιοχής.

3.13. Ατμόσφαιρα: Δεν υπάρχουν οι οποιοσδήποτε απελευθερώσεις ρύπων στην ατμόσφαιρα. Απεναντίας, η λειτουργία του ΦΒ πάρκου συμβάλλει στη μείωση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ορυκτά καύσιμα και έμμεσα στην μείωση των αερίων του θερμοκηπίου.

3.14. Θόρυβος: Η λειτουργία του ΦΒ πάρκου δεν προκαλεί κανένα θόρυβο και ούτε προβλέπεται να γίνονται οι οποιοσδήποτε εργασίες οι οποίες δημιουργούν θόρυβο.

3.15. Στερεά απόβλητα: Στο προτεινόμενο έργο δεν αναμένεται να προκύψουν οποιαδήποτε στερεά απόβλητα.

3.16. Υγρά απόβλητα: Κατά το στάδιο λειτουργίας του ΦΒ πάρκου δεν αναμένονται οι οποιοσδήποτε ποσότητες υγρών αποβλήτων καθότι δεν θα υπάρχει μόνιμο προσωπικό που θα εργάζεται στο ΦΒ πάρκο.

3.17. Αέριοι Ρύποι: Αναμένονται μηδενικές εκπομπές από την λειτουργία του έργου.

3.18. Πληθυσμός περιοχής: Δεν αναμένεται να υπάρξουν σημαντικές επιπτώσεις στους κατοίκους της περιοχής.

4. Περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται για να αποτραπούν, προληφθούν ή μετριαστούν επιπτώσεις στο περιβάλλον

Στάδιο κατασκευής:

Κατά το στάδιο κατασκευής δεν θα υπάρχουν σημαντικές και δυσμενείς για το περιβάλλον επιπτώσεις. Όλες οι δυνητικές επιπτώσεις είναι πολύ μικρής έντασης και πολύ μικρής χρονικής διάρκειας. Εν πάση περιπτώσει θα ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση όλων των πιθανών επιπτώσεων. Τα κυριότερα μέτρα μετριασμού των επιπτώσεων περιλαμβάνουν τον σωστό προγραμματισμό των μετακινήσεων και των εργασιών στον χώρο του εργοταξίου, την τήρηση των κανονικών ωρών εργασίας, την χρήση καλά συντηρημένων οχημάτων και μηχανημάτων, την ελαχιστοποίηση δημιουργίας σκόνης, την αποφυγή χρήσης οποιοδήποτε χημικών, την αποφυγή ρύπανσης και καθαρισμό του εδάφους από τυχόν διαρροές καυσίμων και λαδιών, την συλλογή και μεταφορά των μπαζών και υπολειμμάτων υλικών και συσκευασιών καθώς και των οικιακών αποβλήτων από το εργοτάξιο σε αδειοδοτούμενους διαχειριστές αποβλήτων / αδειοδοτημένο χώρο διαχείρισης αποβλήτων.

Στάδιο λειτουργίας:

Κατά το στάδιο λειτουργίας δεν θα υπάρχουν σημαντικές και δυσμενείς για το περιβάλλον επιπτώσεις. Δεν υπάρχει εκπομπή αέριων ρύπων, απόρριψη υγρών αποβλήτων, δημιουργία στερεών αποβλήτων και ούτε δημιουργία θορύβου. Θα ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση και μετριασμό όλων των πιθανών επιπτώσεων. Μικρές ποσότητες αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού και άλλων υλικών που πιθανών να δημιουργηθούν κατά την συντήρησης του ΦΒ πάρκου θα παραδίδονται σε αδειοδοτημένους διαχειριστές αποβλήτων.

5. Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Δεν εφαρμόζεται λόγω του ότι η εν λόγω αίτηση δεν βρίσκεται εντός προστατευόμενης περιοχής του Δικτύου Natura 2000.

6. Διαβούλευση

Στα πλαίσια αξιολόγησης του έργου από την Περιβαλλοντική Αρχή, ζητήθηκαν οι απόψεις των πιο κάτω Τμημάτων/ Υπηρεσιών/ Τοπικών Αρχών λόγω των εξειδικευμένων γνώσεων τους για το συγκεκριμένο έργο ή για τις δυνητικές του επιπτώσεις στο περιβάλλον:

- Τμήμα Γεωργίας: Αρνητική τοποθέτηση λόγω του ότι η ευρύτερη περιοχή αποτελεί ενιαία, συμπαγή γη, η οποία αξιοποιείται για γεωργικούς σκοπούς.
- Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων: Θετική τοποθέτηση, με ενσωμάτωση όρων στο Παράρτημα.

7. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή, κατά τη διαμόρφωση της θέσης της, έλαβε υπόψη τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23 του Νόμου και τις απόψεις των εμπλεκόμενων κρατικών Τμημάτων. Η Περιβαλλοντική Αρχή αφού έλαβε υπόψη τα κριτήρια του Τέταρτου Παραρτήματος του Νόμου δε φέρει ένσταση στην κατασκευή του έργου υπό τους όρους / προϋποθέσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Όρων που επισυνάπτεται.

Η Περιβαλλοντική Αρχή, με βάση το άρθρο 24(5) του Νόμου, παραθέτει τους βασικούς λόγους για τους οποίους δεν απαιτείται Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, με αναφορά στα σχετικά κριτήρια του Τέταρτου Παραρτήματος και, προτείνει τα χαρακτηριστικά του έργου και/ή τα μέτρα που προβλέπονται για να αποτραπούν ή να προληφθούν επιπτώσεις που σε άλλη περίπτωση θα ήταν σημαντικές και δυσμενείς στο περιβάλλον. Συγκεκριμένα, εξέτασε τα πιο κάτω κριτήρια:

1. Χαρακτηριστικά του έργου: Σκοπός υλοποίησης του έργου είναι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από την ηλιακή ακτινοβολία για μείωση του κόστους της ηλεκτρικής ενέργειας που χρησιμοποιείται για άντληση νερού από γεωτρήσεις. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το προτεινόμενο ΦΒ πάρκο θα αξιοποιεί τον ήλιο, ο οποίος αποτελεί Ανανεώσιμη Πηγή Ενέργειας, για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και έτσι θα συμβάλει ουσιαστικά στην μέσο-μακροπρόθεσμη προστασία του περιβάλλοντος και στην αειφόρο ανάπτυξη.
2. Τοποθεσία του έργου: Η περιοχή μελέτης περιλαμβάνεται στην πολεοδομική ζώνη η Γ3, όπου σύμφωνα με τις πρόνοιες της Δήλωσης Πολιτικής του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, οι κύριες χρήσεις γης της περιοχής είναι η κτηνοτροφία και γεωργικές καλλιέργειες. Ο χώρος του προτεινόμενου ΦΒ πάρκου και της ευρύτερης περιοχής χρησιμοποιείται κυρίως για την καλλιέργεια σιτηρών/κριθариού. Το προτεινόμενο ΦΒ πάρκο ευρίσκεται σχετικά πολύ μακριά από Τόπους Κοινωνικής Σημασίας (SCI) και Ειδικές Ζώνες Προστασίας (SPA).
3. Τύπος και χαρακτηριστικά των ενδεχόμενων επιπτώσεων: Οι επιπτώσεις από τη λειτουργία του έργου δεν είναι περιβαλλοντικά σημαντικές, ενώ με τα προτεινόμενα μέτρα μετριασμού, θα είναι διαχειρίσιμες.

Παρασκευή Σιηπή,
για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος,
Περιβαλλοντική Αρχή.
30 Μαρτίου 2023

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Έργο: «Έκθεση Πληροφοριών για την ανέγερση και λειτουργία φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 40KWh στην κοινότητα Ψημολόφου της επαρχίας Λευκωσίας»

Αρ. Φακ.: 5.33.13.188.348

ΟΡΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

A. ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

1. Ο κύριος του έργου φέρει ακέραιη την ευθύνη για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων, μέτρων και περιορισμών που επιβάλλονται με το παρόν Παράρτημα.
2. Ο κύριος του έργου δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση τήρησης διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη σχετικής ρητής αναφοράς στους περιβαλλοντικούς όρους του έργου.
3. Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαίο το Τμήμα Περιβάλλοντος μπορεί να επιβάλει νέους περιβαλλοντικούς όρους για την προστασία του περιβάλλοντος και **οι οποίοι θα είναι υποχρεωτικοί** από τον κύριο του έργου, χωρίς την απαίτηση οποιασδήποτε αποζημίωσης από την Κυπριακή Δημοκρατία.
4. Όλες οι εργασίες ανέγερσης και λειτουργίας του έργου να συμμορφώνονται με τους σχετικούς με την προστασία του περιβάλλοντος νόμους, κανονισμούς, διατάγματα και τροποποιήσεις που διέπουν αυτούς όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή και αντικαθίστανται.
5. Απαγορεύεται η διάθεση στο έδαφος ή/και το υπέδαφος ή στα νερά ουσιών που ρυπαίνουν ή τείνουν να ρυπάνουν τα υπόγεια ή/και τα επιφανειακά νερά ή/και το έδαφος, σύμφωνα με το Άρθρο 6 των περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμων του 2002 μέχρι 2013.
6. Απαγορεύεται αυστηρά η καύση αποβλήτων ή άλλων ουσιών ή αντικειμένων.
7. Κατά τη διάρκεια της κατασκευής να και λειτουργίας του έργου να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα απόβλητα που θα προκύπτουν, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.
8. Τα απόβλητα από τις διάφορες εργασίες κατασκευής και λειτουργίας όσον αφορά τον εξοπλισμό, (μεταχειρισμένα μηχανέλαια, λιπαντικά, υπολείμματα και συσκευασίες υλικών βαφής και συντηρητικών, χρώματα, διαλύτες, ρυπασμένα προσροφητικά υλικά που θα προκύπτουν από τις εργασίες συντήρησης των μηχανημάτων ή από τυχόν διαρροές κ.α.) να αποθηκεύονται προσωρινά, σε κατάλληλα στεγανά δοχεία που να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και να μην παρουσιάζουν διαρροές, σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο εντός των ορίων της ανάπτυξης, στον οποίο θα υπάρχει περιορισμένη πρόσβαση και σχετική σήμανση, με αδιαπέραστες επιφάνειες και προστατευμένοι από τις καιρικές συνθήκες. Στη συνέχεια να παραδίδονται χωρίς καθυστέρηση σε αδειοδοτημένους συλλέκτες για μετέπειτα διάθεση σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης, σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022 (Αρ. 185(I)/2011)

[ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος – www.moa.gov.cy/environment, στη διαδρομή Διεθνείς Συμβάσεις, Ευρωπαϊκό κεκτημένο, Εθνική Νομοθεσία/Διαχείριση Αποβλήτων].

9. Απαγορεύεται η ανεξέλεγκτη απόρριψη αποβλήτων ή άλλων αντικειμένων στο χώρο εντός της εγκατάστασης και γύρω από αυτή.

10. Να υπάρχει εύκολη πρόσβαση σε όλα τα σημεία του έργου για τις περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης.

11. Ο κύριος του έργου να ενημερώνει το Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος σε περίπτωση ατυχήματος ή αμέλειας.

12. Να ετοιμαστεί κατάλληλο πρόγραμμα για σωστή ενημέρωση και εκπαίδευση του προσωπικού, ώστε να διασφαλιστεί η σωστή εφαρμογή των περιβαλλοντικών όρων του παρόντος Παραρτήματος κατά το στάδιο κατασκευής και λειτουργίας του έργου

ΟΡΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

13. Το εργοτάξιο να περιφραχθεί. Τα μπάζα, τα οικοδομικά υλικά, τα μηχανήματα, κλπ, να τοποθετούνται σε καθορισμένα σημεία εντός του περιφραγμένου χώρου του εργοταξίου για την ασφάλεια των κατοίκων της περιοχής.

14. Να χρησιμοποιηθεί το υφιστάμενο οδικό δίκτυο χωρίς τη διάνοιξη ή βελτίωση οποιουδήποτε άλλου δρόμου.

15. Ο κύριος του έργου έχει υποχρέωση να αποκαταστήσει τον περιβάλλοντα χώρο μετά την εκτέλεση των κατασκευαστικών έργων και γενικά να μεριμνήσει για την καθαριότητα του.

16. Να γίνει η λιγότερη επέμβαση στο χώρο και οι εκχερσώσεις και οι επιχωματώσεις θα περιοριστούν στις απολύτως αναγκαίες.

17. Το έδαφος στην περιοχή της ανάπτυξης θα πρέπει να διατηρηθεί ασφράγιστο και ασυμπίεστο, έτσι ώστε να μπορεί να γίνεται απορρόφηση των όμβριων υδάτων με τη διατήρηση της φυσικής χαμηλής βλάστησης και να μην αυξηθεί ο κίνδυνος πλημμύρας στην περιοχή.

18. Να χρησιμοποιηθεί η μέθοδος της πασσαλόμπτυξης, η οποία να διασφαλίζει τη μικρότερη δυνατή επιφάνεια τωντσιμεντένιων βάσεων στήριξης των φωτοβολταϊκών πλαισίων.

19. Η περίφραξη, να μην στερεωθεί στο έδαφος με μπετόν. Να τοποθετηθεί ειδική περίφραξη η οποία θα είναι φιλική προς το περιβάλλον ώστε η πανίδα της περιοχής, να μπορεί να εισέρχεται και να εξέρχεται ελεύθερα.

20. Η επιλογή των υλικών στήριξης των πλαισίων να είναι τέτοια ώστε να αποφεύγονται τα διαβρωτικά υλικά.

21. Τα φωτοβολταϊκά πλαίσια που θα χρησιμοποιηθούν να έχουν ειδική επικάλυψη, ώστε να αποφεύγεται πιθανή διαφυγή νανοσωματιδίων στο περιβάλλον, λόγω διάβρωσης.

22. Να γίνεται τακτική συντήρηση και έλεγχος των μηχανημάτων και οχημάτων, ώστε να αποφεύγεται ατελής καύση και αυξημένες εκπομπές αέριων ρύπων.

23. Κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση και καταστολή της σκόνης και συγκεκριμένα:

- Όλοι οι χώροι και οι οδικές προσβάσεις που θα χρησιμοποιούνται από οχήματα να διαμορφωθούν κατάλληλα και να επιστρωθούν με υλικά τα οποία θα περιορίζουν την εκπομπή σκόνης στην ατμόσφαιρα.
- Να καταρτιστεί κατάλληλο σχέδιο δρομολογίων οχημάτων ώστε αυτά να ελαχιστοποιηθούν με στόχο την κατά το δυνατό μικρότερη έκλυση αέριων ρύπων και σκόνης.
- Τα οχήματα μεταφοράς να διατηρούν χαμηλές ταχύτητες κίνησης (10 km/ ώρα) στους χωμάτινους δρόμους.
- Κατά τη μεταφορά χύδην υλικών να αποφεύγεται η υπερπλήρωση των φορητών οχημάτων μεταφοράς και το φορτίο να είναι σκεπασμένο.
- Να γίνεται διαβροχή όταν και όπου απαιτείται και ιδιαίτερα στους χώρους όπου διεξάγονται χωματουργικές εργασίες και στους διαδρόμους κίνησης των οχημάτων του εργοταξίου.
- Αποφυγή διεξαγωγής χωματουργικών εργασιών κατά τη διάρκεια δυνατών ανέμων και για τον περιορισμό τυχόν επιφανειακών απορροών επιβαρημένων με αιωρούμενα σωματίδια, οι χωματουργικές εργασίες να αποφεύγονται κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων.
- Όταν απαιτείται να γίνεται διαβροχή και των θαλάμων αποθήκευσης αδρανών υλικών για την αποφυγή δημιουργίας σκόνης και εφόσον επικρατεί άνεμος ισχυρότερος των 4 Beaufort, να καλύπτονται οι σωροί με φύλλα πλαστικού.
- Μείωση κατά το δυνατόν των αποθέσεων / αποσπάσεων υλικών σε / από σωρούς και η εναπόθεση / απόσπαση υλικών σε και από σωρούς να πραγματοποιείται από το ελάχιστο δυνατό ύψος έτσι ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία κονιορτού.
- Για τον περιορισμό τυχόν επιφανειακών απορροών επιβαρημένων με αιωρούμενα σωματίδια, οι χωματουργικές εργασίες να αποφεύγονται κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων.
- Κανένα όχημα μεταφοράς, σκάφος ή κάδος τοποθέτησης αδρανών υλικών να μην περιέχει υλικό μετά το πέρας των ημερήσιων εργασιών.

24. Να ληφθούν όλα τα δυνατά μέτρα ελαχιστοποίησης του θορύβου, όπως:

- Χρήση νέων μοντέλων μηχανημάτων και οχημάτων του εργοταξίου.
- Τακτική συντήρηση και λειτουργία όλων των μηχανημάτων / οχημάτων του εργοταξίου.
- Χρησιμοποίηση αντιδονητικών βάσεων και αποσβεστών στα πλαίσια των μηχανών.
- Χρήση σιγαστήρων και πλευρικών παραπτετασμάτων όπου είναι δυνατόν.
- Τήρηση του ωραρίου εργασίας.
- Τα μηχανήματα του εργοταξίου θα πρέπει να τοποθετούνται όπου είναι δυνατόν μακριά από άλλες ευαίσθητες αναπτύξεις.
- Σωστός προγραμματισμός των κατασκευαστικών εργασιών ώστε να αποφεύγεται κατά το δυνατόν η συγκέντρωση και η ταυτόχρονη λειτουργία πολλών μηχανημάτων στο εργοτάξιο.

25. Κατά τη διάρκεια των εργασιών κατασκευής να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022 [ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος - www.moa.gov.cy/environment, στη διαδρομή Νομοθεσία/ Τομέας Διαχείρισης Αποβλήτων]. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα στερεά απόβλητα που θα προκύπτουν πρέπει, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και

οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.

26. Οι ποσότητες αδρανών υλικών (μπαζών) που θα προκύψουν από το έργο να γίνει προσπάθεια να επαναχρησιμοποιηθούν επί τόπου για επιχωματώσεις στο έργο στο μέγιστο δυνατό βαθμό και να καταβληθεί προσπάθεια επίτευξης μηδενικού χωματουργικού ισοζυγίου κατά τη διάρκεια των χωματουργικών εργασιών της φάσης κατασκευής του έργου. Τυχόν περίσσεια μπαζών που πιθανόν να προκύψει να τύχει συλλογής, μεταφοράς και διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2022.

27. Τα απόβλητα συσκευασίας που θα προκύπτουν να συλλέγονται, να διαχωρίζονται και να αποθηκεύονται προσωρινά με τρόπο που να μην επιβαρύνουν το περιβάλλον. Τα εν λόγω απόβλητα να παραδίδονται σε αδειοδοτημένες μονάδες διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2022.

Κατάλογοι αδειοδοτημένων διαχειριστών αποβλήτων για συλλογή / μεταφορά και επεξεργασία βρίσκονται αναρτημένοι στην ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος στη διεύθυνση www.moa.gov.cy/environment [στη διαδρομή Αδειοδοτήσεις/Αδειοδότηση Διαχείρισης Αποβλήτων] και επικαιροποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

28. Τυχόν υγρά απόβλητα που θα προκύψουν κατά το στάδιο κατασκευής του έργου, θα πρέπει να εξασφαλιστούν συμφωνίες ώστε να παραδοθούν σε αδειοδοτημένους συλλέκτες για διαχείριση.

ΟΡΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

29. Απαγορεύεται η είσοδος στην εγκατάσταση σε οποιοδήποτε μη εξουσιοδοτημένο άτομο ώστε να ασφαλίζεται η παρεμπόδιση ελεύθερης πρόσβασης σε αυτόν.

30. Να ελέγχεται τακτικά η καλή λειτουργική κατάσταση του έργου. Ο κύριος του έργου να επιλαμβάνεται αμέσως των βλαβών, ιδίως όταν προκύπτει ρύπανση του περιβάλλοντος. Στις περιπτώσεις αυτές να ενημερώνεται το Τμήμα Περιβάλλοντος.

31. Απαγορεύεται η ανεξέλεγκτη απόρριψη αποβλήτων ή άλλων αντικειμένων στο χώρο εντός της εγκατάστασης και γύρω από αυτή.

32. Κατά τη διάρκεια λειτουργίας του έργου να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022 [ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος - www.moa.gov.cy/environment, στη διαδρομή Νομοθεσία/ Τομέας Διαχείρισης Αποβλήτων]. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα στερεά απόβλητα που θα προκύπτουν πρέπει, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.

33. Τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που ενδέχεται να προκύπτουν, να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης σύμφωνα με τους Περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2021 και να ακολουθούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων (Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού) Κανονισμών του 2015 (Κ.Δ.Π. 73/2015) [ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος – www.moa.gov.cy/environment, στη διαδρομή Διεθνείς Συμβάσεις, Ευρωπαϊκό κεκτημένο, Εθνική Νομοθεσία/ Εθνική Νομοθεσία/ Διαχείριση Αποβλήτων].

34. Απαγορεύεται η χρήση εντομοκτόνων, παρασιτοκτόνων και άλλων χημικών ουσιών για οποιοδήποτε λόγο (π.χ. καταπολέμηση κουνουπιών) που θα έχουν επιπτώσεις στο περιβάλλον. Να αποφεύγεται η χρήση μη βιοδιασπώμενων χημικών καθαριστικών για τα φωτοβολταϊκά πλαίσια.

35. Ο καθαρισμός των φωτοβολταϊκών πλαισίων να γίνεται μόνο με νερό, όχι με χημικές ουσίες.

36. Εφόσον γίνεται υγρός καθαρισμός των φωτοβολταϊκών πλαισίων, τότε να χρησιμοποιείται πιστικό σύστημα νερού χαμηλής κατανάλωσης.

ΟΡΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΞΗΛΩΣΗ

37. Η αποξήλωση του έργου να γίνεται με βάση το εκάστοτε ισχύον νομικό πλαίσιο.

38. Κατά τη διάρκεια των εργασιών αποξήλωσης να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα απόβλητα που θα προκύπτουν πρέπει, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.

39. Να διασφαλιστεί ότι οι εργασίες αποξήλωσης θα περιοριστούν στον χώρο όπως φαίνεται στα κτηματικά σχέδια που υπάρχουν στο έντυπο πληροφοριών.

40. Να μην γίνει καμία επέμβαση στον περιβάλλοντα χώρο.

41. Ο κύριος του έργου υποχρεούται με τον τερματισμό της λειτουργίας του να διασφαλίσει ότι θα αποκαταστήσει:

- Κάθε ζημιά που ενδεχομένως έχει προκληθεί στο περιβάλλον από τη λειτουργία τους.
- Το φυσικό περιβάλλον με τη διαμόρφωση και ένταξη του χώρου των εγκαταστάσεων στο περιβάλλον ώστε να επιτυγχάνεται η αναβάθμιση διατήρηση του τοπίου. Αυτό θα επιτευχθεί με την υποβολή κατάλληλων σχεδίων με την πάροδο του χρόνου προς την Περιβαλλοντική Αρχή.

42. Σε περίπτωση οποιασδήποτε τροποποίησης ή επέκτασης των εγκαταστάσεων του έργου και των διαδικασιών του, ο κύριος του έργου θα πρέπει να έρθει σε επαφή με την Περιβαλλοντική Αρχή, η οποία θα αξιολογήσει κατά πόσο ενδέχεται να έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και θα κρίνει κατά πόσο χρειάζεται να ακολουθηθεί η διαδικασία του περί Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου του 2018 (Ν. 127(Ι)/2018).

**ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΜΑΡΤΙΟΣ 2023**

Τοπογραφικός χάρτης

